

Sam Laidlaw, forseti í amerikanska oljufelagnum Amerada Hess á føroyavitjan:

- Vit vilja hava føroyingar í arbeiði

Stóra amerikanska oljufelagið Amerada Hess - eitt av teimum mest virknu feløgnum bæði í Norðsjónum og økinum vestan fyri Hetland - ætlar sær at vera við í oljuleitingini við Føroyar. Verða umstøður og treytir rímuligar og hóskandi er fyrítøkan tilreiðar at vága stórar peningaupphæddir uppá at leita eftir olju her. Tað verða so vítt møguligt føroyingar, sum koma at arbeiða hjá felagnum. Heldur tíðarætlanin og øki verða boðin út í 1997 verður skrivstova latin upp í Føroyum. Boring kann tá byrja í 98 ella 99.

Nú so nógvar oljufyrítøkur vitja Føroyar kann ein spyrja, hvat er sermerkt við Amerada Hess og hví júst henda fyrítøka hevur so stóran áhuga fyri føroyska økinum.

Ein partur av svarinum er, at tað júst var Amerada Hess, sum í 1992 gjørdi alla oljuverðina stórliga bílsna, tá fyrítøkan heldur óvæntað fann olju heilt úti á djúpum vatni vestan fyri Hetland.

I dag telist Amerada Hess millum tær oljufyrítøkur, sum hava mest virksema í øllum økinum vestan fyri Hetland og hetta kom eisini fyrítøkuni til góða, tá tað herfyri gjørdist greitt, at Amerada Hess fór at fáa tillutaðar heilar 8 nýggjar blokkar vestan fyri Hetland, sama tal sum BP.

Nú tað nærkast tí fyrsta útbjóðingumfarinum í føroyskum øki vil Amerada Hess fegð sleppa gera brúk av royndum sínum vestan fyri Hetland í tí føroyska økinum.

Tað var tí neyvnan heldur av tilvild, at sjálvur forsetin í hesi stóru oljufyrítøku herfyri vitjaði í Føroyum.

Hann hevur eftir øllum at døma eina vón um, at her ber kanska til at finna olju og fara undir eina oljuvinnu, sum Amerada Hess, ið frammanundan arbeiðir í bæði donskum og norsktum øki, vil vera við í.

Tað er stutt síðani, at Amerada Hess tók stig til eitt oljusamtak, sum skal hava alt tað føroyska umráði sum sítt arbeiðsøki. Hini feløgin í samtakinum eru tað enska Lasmø, danska Dong og norska Hydro.

Við sær í Føroyum hevði Amerada-forsetin eisini næstaman sín, Richard Hardmann, sum stendur á odda fyri kanningunum í Europa.

Socialurin nýtti høvi at tosa við teir báðar umboð á fiskibát, sum flutti teir vestur í Vágar herfyri.

Gera iløgur har treytirnar eru bestar

Richard Hardmann, sum hevur starvast hjá Amerada

Hess alt sítt lív heldur fyr, at tað er enn ov tíðliga at siga, hvar í heiminum Amerada Hess fer at gera sínar iløgur í komandi árin. Teir arbeiða sum er um alla verðina frá Europa til fjar-eystur. Í Europa arbeiða teir í Norðsjónum og vestan fyri Hetland. Í Norðsjónum eru teir bæði á norskum og bretskum øki, og nú eru teir farnir at vísa donskum øki stóran ans. Teir funnu herfyri nýggja oljukeldu í donskum øki og fingi í nýggjasta útbjóðingumfarinum herfyri fleiri nýggjar blokkar.

-Vit fara helst at gera iløgur í øllum hesum umrøddu umráðunum og fáa vit rímuligar treytir at arbeiða undir við Føroyar, so fara vit eisini at seta pengar av til kanningar har.

Við orðinum rímuligar treytir sipar Richard Hardmann til tær treytir, sum teir í dag arbeiða undir vestan fyri Hetland. Talan er her um at rinda 33% í partafelagsskatti.

Hann dylur ikki fyr, at marknaðurin í fjareystri er í stórum vøkstri, og tað kann gera, at Føroyar tapa í stríðnum við fjareystur, tá iløgurnar skulu raðfestast.

-Men so leingi treytirnar eru rímuligar og hóskandi og vit halda økið verða á hugavert, verða vit at siggja har.

Nógvar avbjóðingar

Hví leggja teir so stóra áherðslu á hetta við treytunum, at tær mugu vera rímuligar og hóskandi spurdu vit Richard Hardmann!

-Tú mást vága nógvar meira í einum øki sum tí føroyska sammetta vit við onnur øki. Fyri tað fyrsta er tað, arðfrøðin. Basaltíðskaparar eru trupulleikar. Harnæst er tað veðurlagið. Ringur sjógvur og harður streymur gera kanningar her nógvar dýrari.

Og fyr tað triðja er tað stóru dýpin. Serstøk útgerð má útviklast til at kunna arbeiða á hesum stóru dýpum.

Richard Hardmann sigur,

Richard Hardmann hevur starvast sum jarðfrøðingur hjá Amerada Hess alt sítt lív. Hann ótast yvir tjúkdina á føroyska basaltinum. Hann ber ótta fyr, at tað er gass heldur enn olja í undirgrundini. Men einki er vist í hesi bransjuni fyrr enn tú hevur borað

at teir longu hava útgerð til at arbeiða á djúpum vatni, men teir hava ikki útgerð til at nøkta kombinationina djúpt vatn, ringur sjógvur og harður streymur.

Tað er hetta ein fyrítøka sum Amerada Hess, ið longu arbeiðir vestan fyri Hetland er í ferð við at menna og metir Richard Hardman, at hesa menn-

ingina fer Føroyaøkið eisini at fáa stóran ágóða av.

Enn ikki oljufund sum í Norðsjónum

Hóast nógvar peningur er brúktur til at leita eftir olju vestan fyri Hetland, so hevur tað enn ikki eydnast at fara undir veruliga framleiðslu við undantaki av tí ætlan, sum BP í løtuni er í

gongd við. Tey fund, sum eru gjørd, hava so heldur ikki verið líka so stór sum tey í Norðsjónum og oljan hevur eisini verið av verri slag. Fundini liggja í tynri sandløgum og eru á stórum dýpi, alt hetta er eisini við til at hækka samlaða kostnaðin og harvið gera tað dýrari hjá oljufeløgnum at arbeiða um hesar leiðir.

Richard Hardmann undirstrikar tí enn einaferð, at umstøðurnar mugu vera atraktivar, skulu oljufeløg fara út í enn stórri iløgur í hesum økinum sigur Richard Hardmann.

Tað hevur so eisini nógvar at siga, at báðir partar kenna seg væl í kanningarbeiðinum, at teir vita, hvar teir standa. Stabilitetur er sera umráðandi.

-Vit mugu øll vita, hvat verður væntað av okkum, hvar vit standa, hvat vit kunnu og so arbeiða har eftir.

Rímuligt og rættvíst býti av inntøkum

Talan má so eisini vera um eitt rímuligt og rættvíst býti av inntøkum. Tað er so aftur tengt at oljuþrísunum. Eru teir høgir, ber til at hava høgur skattir, eru teir lágar, eiga skattirnir at verða tilsvarandi lágar.

Havandi í huga, at oljuþrísirnir eru lágar í løtuni og at kostnaðurin at menna eina oljuvinnu í hesum økinum er so høgur, so er greitt, at myndugleikarnir kunnu ikki taka ov nógvar inn í skatti.

Hvat fer hetta so at merkja fyri føroyskar myndugleikar siga vit at ein Foinaven kelda verður funnin á føroyskum øki!

-Nú eru vit ikki BP, so eg veit ikki, hvat stjórnin krevur av teimum. Men siga vit, at stjórnin fer at krevja umrøddu 33% av inntøkum hjá feløgnum um árið í kanska 7-8 ár, so verður her talan um einar 35 mill. dollars ella millum 150 og 200 mill. kr. um árið. Harumframt skulu feløgin eisini gjalda partaeigarunum umframt at gjalda bankunum aftur tað, ið lænt er.

-Fólk halda, at vit renna á einum sjógvi av pengum. Men tað er skeivt. Profitturin hjá Amerada Hess í Bretlandi er lítill. Roynnt verður at byggja felagið upp og at varðveita arbeiði.

Sam Laidlaw, ið júst

Stjórnin í einum av heimsins størstu oljufyrítøkum tosar við Johan Mortensen, vinnulívsman um framtíðar vinnumøguleikarnar í Føroyum

